

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE

**O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA
ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ
MISIJI ISAF U AFGANISTANU
ZA RAZDOBLJE OD 1. STUDENOG 2006. DO 30. LIPNJA 2007.**

IZVJEŠĆE O SUDJELOVANJU PRIPADNIKA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE U MIROVNOJ MISIJI ISAF U AFGANISTANU, ZA RAZDOBLJE OD 1. STUDENOG 2006. DO 30. LIPNJA 2007.

I. UVOD

Izvešće se odnosi na zadaće i obveze pripadnika hrvatskog kontingenta Oružanih snaga u mirovnoj misiji ISAF u Afganistanu za razdoblje od 1. studenog 2006. do 30. lipnja 2007.

U Izvešću se sagledavaju svi aspekti angažiranja pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji radi donošenja odgovarajuće ocjene i zaključaka o njihovom sudjelovanju u misiji.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiju su upućeni na temelju Odluke Hrvatskog sabora od 01. srpnja 2005. („Narodne novine“ broj 84/05) kojom je utvrđeno da se u mirovnu misiju u Afganistanu upućuje do 150 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije, do 31. prosinca 2006., te se Vlada Republike Hrvatske obvezuje na utvrđivanje trajanja rotacije, broja i organizacijske strukture hrvatskih Oružanih snaga u misiji.

U misiji ISAF u Afganistanu od kolovoza 2006. nalazio se 8. hrvatski kontingent. Zapovjednik 8. hrvatskog kontingenta bio je brigadir Neven Cugelj koji je dužnost zapovjednika preuzeo krajem kolovoza 2006. od svog prethodnika pukovnika Zlatka Hercega.

U listopadu i studenome 2006. u misiju je upućeno 7 pripadnika pokretnog promatračkog tima za vezu (MLOT), 1 pripadnik za civilno-vojnu suradnju (CIMIC), 2 pripadnika operativnog mobilnog tima za vezu (OMLT), 2 pripadnika za Zapovjedništvo operativnog mobilnog tima za vezu (HQ OMLT) i 2 pripadnika za potporu (NSE i NIC) čime je dostignut ukupan broj od 148 pripadnika hrvatskog kontingenta u Misiji.

U prosincu 2006. Hrvatski je sabor donio novu Odluku o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF), „Narodne novine“ broj 133/06, kojom je odlučeno da se u navedenu misiju u 2007. upućuje do 200, a u 2008. do 300 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, uz mogućnost rotacije. Istom Odlukom Hrvatski je sabor odredio i elemente strukture snaga te obvezao Vladu Republike Hrvatske na utvrđivanje trajanja rotacije, broja i organizacijske strukture pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske za svaku rotaciju.

Nakon rasprave o Odluci Hrvatski je sabor na svojoj sjednici od 8. prosinca 2006. donio i zaključak kojim je obvezao Vladu Republike Hrvatske da, o svakoj mogućoj promjeni mandata kao i o svakoj ozbiljnijoj promjeni okolnosti angažiranja, posebno vezano za sigurnost nacionalnog kontingenta Oružanih snaga Republike Hrvatske, odmah izvijesti Hrvatski sabor. Dodatno je obvezao Vladu Republike Hrvatske da u suradnji s Predsjednikom Republike Hrvatske poduzme aktivnosti na poboljšanju opremljenosti pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u pogledu tehnike i opreme u mirovnoj misiji, vezano uz njihovu sigurnost i sposobnost izvršavanja zadataka.

Na temelju Odluke Hrvatskog sabora Vlada Republike Hrvatske donijela je 14. prosinca 2006., Odluku o rotaciji, broju i organizacijskoj strukturi pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji u Afganistanu (ISAF), kojom je svim ranije upućenim pripadnicima Oružanih snaga produljila sudjelovanje u misiji nakon 31. prosinca 2006. do isteka svakog pojedinog mandata od šest mjeseci.

II. MANDAT MISIJE ISAF

Mirovna misija u Afganistanu ISAF je misija pod vodstvom NATO-a, a održava se u skladu s mandatom Ujedinjenih naroda.

Do listopada 2006. godine misija ISAF je djelovala u skladu s rezolucijom Vijeća sigurnosti 1623 (2005.), a rezolucijom 1707 (2006) mandat misije je produljen do listopada 2007.

Oružane snage Republike Hrvatske sudjeluju u misiji ISAF u skladu s Odlukom Hrvatskog sabora i u okviru pravila djelovanja misije ISAF bez nacionalnih ograničenja za raspoređivanje i angažiranje snaga.

III. SIGURNOSNA SITUACIJA

U misiji ISAF područje Afganistana je podijeljeno na područja pet regionalnih zapovjedništava: Sjever, Jug, Istok, Zapad i Glavni grad (Capital). Novost je Regionalno zapovjedništvo Glavni grad koje obuhvaća Kabul i dio okolnog područja. U promatranom razdoblju povećala se razina opasnosti u području nadležnosti Regionalnog zapovjedništva Glavni grad, pa je ocjena razine nesigurnosti za stupanj niža od visoke.

U prethodnom razdoblju, od kolovoza do studenoga 2006., situacija je na području Regionalnog zapovjedništva Sjever bila mirna iako nestabilna. Glavni uzroci nestabilnosti su povezani s kriminalnim djelovanjima i frakcijskim borbama. S obzirom na povratak prognanika, osim nastalih etničkih napetosti, povećana je infiltracija pobunjeničkih snaga. Situacija je na području Regionalnog zapovjedništva Zapad bila relativno mirna, iako se na južnom području povećala razina ugroze. Na području Regionalnog zapovjedništva Jug značajna je prisutnost talibana, pogotovo oko grada Kandahara, otkuda su istjerani tijekom ljetne ofenzive uz velike gubitke, pa su započeli primjenjivati taktiku asimetričnog ratovanja u okolnom području.

U razdoblju od studenoga 2006. godine do ožujka 2007. godine zadržana je ista razina nesigurnosti. Radi se o relativno mirnom razdoblju što je uzrokovano velikom hladnoćom i snježnim padalinama. Na Sjeveru je povećana razina rizika, a nesigurnost je dostigla srednju razinu.

Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u Afganistanu nemaju mandat niti sposobnosti za nametanje mira. Zadaća im je pružanje potpore očuvanju mira, obuka afganistanske vojske te ostvarivanje kontakata s lokalnim stanovništvom radi izgradnje povjerenja. Pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske mogu borbeno djelovati isključivo u samoobrani.

IV. ZAPOVIJEDANJE U HRVATSKOM KONTINGENTU U MISIJI ISAF

Glavno zapovjedništvo ISAF-a smješteno je u Kabulu, glavnom gradu Afganistana. Pod njegovim je zapovjedništvom pet regionalnih zapovjedništava: Sjever, Jug, Istok i Zapad dok je peto regionalno zapovjedništvo Glavni grad, koje obuhvaća područje Kabula. Hrvatski kontingent je razmješten na lokacijama u područjima Regionalnog zapovjedništva Sjever, gdje je vodeća zemlja Savezna Republika Njemačka, Regionalnog zapovjedništva Zapad, gdje je vodeća zemlja Italija; Regionalnog zapovjedništva Jug, gdje je vodeća zemlja Velika Britanija, te Regionalnog zapovjedništva Glavni grad, gdje je vodeća zemlja Francuska.

Dokumentom o prijenosu ovlasti nacionalni kontingent stavljen je pod operativno zapovijedanje glavnog zapovjednika misije ISAF. Od sredine kolovoza 2006. uvedena je funkcija nacionalnog zapovjednika kontingenta, koji nije uključen u sustav zapovijedanja NATO-a. Prethodnim hrvatskim kontingentima zapovijedao je zapovjednik namjenski organiziranih snaga vojne policije, koji je istovremeno bio i u sustavu zapovijedanja NATO-a.

Zapovjednik hrvatskog kontingenta smješten je u Kabulu, u kampu Warehouse, tako da ima mogućnost izravnog kontakta sa strukturama ISAF-a. Na svakoj lokaciji na kojoj su smješteni dijelovi hrvatskog kontingenta najstariji časnici po činu su određeni za zapovjednike.

Na početku mandata zapovjednika 8. hrvatskog kontingenta bila je otežana mogućnost pristupa ISAF SECRET mreži. Sva korespondencija, pozivi i obavijesti, kako o sigurnosti tako i o radu, prijavljivanje letova, tereta za transport i drugo obavljala se preko navedene mreže pa je nemogućnost redovitog pristupa značajno otežavala organizaciju i provedbu zadaća. Početkom 2007. godine dobiven je pristup ISAF SECRET mreži iz hrvatskog kampa što je umnogome olakšalo rad.

U veljači i ožujku 2007. izvršena je zamjena dijela snaga 8. kontingenta snagama 9. kontingenta Oružanih snaga Republike Hrvatske i izvršena je primopredaja dužnosti zapovjednika hrvatskog kontingenta između brigadira Nevena Cugelja i brigadira Ivice Kranjčevića.

U pripremi je zamjena snaga 9. kontingenta snagama 10. kontingenta Oružanih snaga Republike Hrvatske koja će se izvršiti tijekom srpnja i kolovoza 2007.

Na dan 30. lipnja 2007. u mirovnoj misiji u Afganistanu bilo je 177 pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske, a po provedbi predstojeće rotacija u kolovozu 2007. u Misiji će biti ukupno 200 pripadnika koliko ih je i moguće uputiti na temelju Odluke Hrvatskog sabora.

V. SASTAVNICE HRVATSKOG KONTINGENTA U MISIJI ISAF

U skladu s Odlukom Hrvatskog sabora pripadnici Oružanih snaga Republike Hrvatske u misiji ISAF raspoređeni su u sljedeće sastavnice strukture snaga: zapovjednik nacionalnog kontingenta s osobnom skupinom (NCC), nacionalni tim za obavještajnu potporu (NIC/NIST), nacionalni tim za logističku potporu (NSE), namjenski organizirane snage vojne policije (TF MP), namjenski organizirane snage pješništva za zaštitu snaga (TF INF), pokretni promatrački tim za vezu (MLOT), operativni mentorski tim za vezu (OMLT), mješoviti medicinski tim (MT), osoblje provincijskih rekonstrukcijskih timova i stožerno osoblje.

Kontingent je permanentno raspoređen na tri lokacije u području tri regionalna zapovjedništva. U Regionalnom zapovjedništvu Glavni grad, u Kabulu, nalazi se oko 40% kontingenta. U Regionalnom zapovjedništvu Sjeveru, u Mazar-e-Sharifu, nalazi se oko 50% kontingenta. Ostatak hrvatskog kontingenta nalazi se u Chaghcharanu, na području Regionalnog zapovjedništva Zapad.

Sve su navedene lokacije povezane vojnim letovima ISAF-a, a njihovim korištenjem ne nastaju dodatni i posebni troškovi. Procedura prijave na letove za hrvatski kontingent donekle je otežana zbog toga što Republika Hrvatska, kao zemlja sudionica misije koja nije članica NATO-a, nije uključena u određene NATO-ve komunikacijske mreže u misiji ISAF. Promet između navedenih lokacija ostvariv je i cestovnim putem, ali nije uvijek preporučljiv.

Chaghcharan je 400 kilometara udaljen od Kabula. Tijekom zime je fizički odsječen od ostatka Afganistana, a u ostalo je doba godine zbog gorskog područja i izuzetno loših prometnica teško dostupan. Jednom tjedno, kada to vremenski uvjeti dopuštaju, iz Chaghcharana je osiguran let do Kabula.

Mazar-e-Sharif je 320 kilometara udaljen od Kabula što je ekvivalent od oko devet sati vožnje cestom. Od Kabula do Mazar-e-Sharifa postoje letovi ISAF-a. Pripadnici kontingenta su u Mazar-e-Sharifu stacionirani u dva kampa: „Mike Spann“ i „Marmal“. Navedeni su kampovi udaljeni međusobno 75 minuta vožnje cestom.

Privremene lokacije izmještanja su Meymanah, Kunduz i Kandahar. Meymanah je na Sjeveru, 300 kilometara zapadno od Mazar-e-Sharifa, odnosno osam do deset sati vožnje cestom. Kunduz je također na Sjeveru, 160 kilometara zračne linije od Mazar-e-Sharifa i 250 kilometara od Kabula. Kandahar se nalazi u području Regionalnog zapovjedništva Jug oko 460 kilometara jugozapadno od Kabula. Do Kandahara se uglavnom putuje zrakoplovom.

1. Zapovjednik nacionalnog kontingenta s osobnom skupinom (NCC)

Zapovjednik nacionalnog kontingenta s osobnom skupinom vodi brigu o personalnim i operativnim pitanjima svih pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske u mirovnoj misiji ISAF. Osobnu skupinu zapovjednika čine operativni dočasnik, vojni kapelan i dočasnik veze i po prvi put su djelovali u takvom sastavu.

Zadaća je zapovjednika da tijekom svojega mandata barem jednom posjeti sve komponente kontingenta u misiji ISAF u Afganistanu. Vodi brigu da kontingent djeluje u skladu s prijenosom ovlasti i u okviru pravila uporabe snaga u misiji ISAF.

U slučaju angažiranja suprotno mandatu misije ISAF ili potrebe evakuacije zapovjednik nacionalnog kontingenta ima ovlast preuzeti potpuno zapovijedanje hrvatskim snagama u Afganistanu.

U početku je veliki ograničavajući čimbenik bila neprilagođena infrastruktura kampa i nemogućnost izravnog pristupa službenoj ISAF informacijskoj mreži. Početna nemogućnost pristupa kompenzirana je povremenim odlaskom u zgradu Regionalnog zapovjedništva – Sjever (RC-N) i korištenjem njihovog terminala za pristup ISAF informacijskoj mreži. Naknadno se, iako uz određene restrikcije, dobila mogućnost instaliranja jednog računala u hrvatskom kampu čime se znatno povećala kvaliteta rada hrvatskog kontingenta. Dodatni je problem u početku bio i otežani pristup Internetu što je riješeno iznajmljivanjem dva dodatna pristupa Internetu na lokalnom tržištu.

Zapovjednik hrvatskog kontingenta je sa svojim timom više puta obišao Regionalno zapovjedništvo –Sjever i posjetio sve lokacije na kojima su se nalazili pripadnici hrvatskog kontingenta (Meymaneh, Kunduz, Mazar-e-Sharif, a dva puta i Kandahar dok je dio naših snaga boravio na toj lokaciji).

Uloga zapovjednika nacionalnog kontingenta često se podudara s ulogom vojnog diplomata i njegova prisutnost često dovodi do znatno većeg respekta pojedinih visokopozicioniranih predstavnika ISAF-a prema zemlji šiljateljici. Autoritet zapovjednika nacionalnog kontingenta često je dovoljan da se dobiju potrebna pojašnjenja ili podaci o pojedinim otvorenim pitanjima.

U radu osobne skupine zapovjednika neophodni su operativni dočasnik i dočasnik veze, a prvo uključivanje jednog svećenika u rad misije postupno se pokazalo kao dobra ideja. S vremenom je njegova moralna i duhovna uloga dobila svoje pravo mjesto u misiji, a mogućnost prisustvovanja crkvenim obredima za sve vjernike dala je dodatnu kvalitetu životu u misiji.

2. Nacionalni tim za obavještajnu potporu (NIC/NIST)

Nacionalni tim za obavještajnu potporu pruža obavještajnu i sigurnosnu potporu nacionalnom kontingentu i ostvaruje suradnju s drugim nacionalnim obavještajnim skupinama i zapovjedništvom ISAF-a. U misiji je raspoređeno šest pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske koji obavljaju poslove obavještajne potpore hrvatskom

kontingentu, a sastoje se od dva dijela. Prvi dio (NIC – National Intelligence Cell) je razmješten u Kabulu, a drugi dio (NIST National Intelligence Support Team) u Mazar-e-Sharifu u sklopu rotacije snaga u Regionalnom zapovjedništvu Sjever. Nacionalni tim za obavještajnu potporu svojim radom znatno doprinosi ukupnoj kvaliteti rada hrvatskog kontingenta.

3. Nacionalni tim za logističku potporu (NSE)

Nacionalni tim za logističku potporu (National Support Element) pruža logističku potporu hrvatskom kontingentu. Pripadnici Nacionalnog tima za logističku potporu raspoređeni su u Regionalnom zapovjedništvu Sjever i Regionalnom zapovjedništvu Glavni grad.

Temeljene zadaće koje izvršava Nacionalni tim za logističku potporu su: održavanje infrastrukture i objekata za smještaj u kampu, održavanje vozila, naoružanja i vojne opreme, instaliranje telefonskih linija i Internet priključaka, nabava računala i druge tehničke robe neophodne za život i rad pripadnika hrvatskog kontingenta, opskrba gorivom, higijenskim potrepštinama i drugim potrošnim materijalom, opskrba vodom, prehrambenim namirnicama i drugim potrepštinama.

Prehrana u kampu je organizirana na temelju Tehničkog dogovora između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Republike Francuske u njihovom restoranu, a plaća se prema stvarno konzumiranim obrocima.

Nacionalni tim za logističku potporu raspolaže s blagajnom iz koje se temeljem naloga za isplatu plaćaju troškovi hrvatskog kontingenta.

Cestovni transport ljudi i opreme obavlja se vlastitim prometnim sredstvima. Za razmještaj snaga u kojem je potreban transport većeg broja ljudi i opreme u pravilu se iznajmljuju transportni kapaciteti njemačkog kontingenta koji pružaju odgovarajuću zaštitu.

Zračni transport ljudi i opreme u području operacija organizira Zapovjedništvo ISAF-a i u potpunosti zadovoljava potrebe za prebacivanjem ljudi i opreme u područja razmještaja naših snaga. Navedene usluge zračnog prijevoza se ne naplaćuju. Prijave letova podliježu strogim pravilima, a odgovorna osoba za prijavu leta te pakiranje, slanje i prijem robe je voditelj nacionalnog tima za logističku potporu.

4. Namjenski organizirane snage vojne policije (TF MP)

Namjenski organizirane snage Vojne policije izvršavaju zadaće u sastavu multinacionalne vojne policije Regionalnog zapovjedništva Glavni grad. Osim provedbe nacionalno preuzetih zadaća, provode obuku lokalne civilne i vojne policije.

Vojna policija kao sastavnica hrvatskog kontingenta temeljno je stacionirana u Kabulu, a dva pripadnika su bila u sastavu njemačke postrojbe vojne policije u kampu Marmal u Mazar-e-Sharifu.

Dio vojne policije u Kabulu temeljne je zadaće obavljao u Regionalnom zapovjedništvu Glavni grad, a hrvatski je kontingent dao i čelnog čovjeka vojne policije u zapovjedništvu (Provost Marshall).

Vojna policija je osiguravala šest visokih posjeta unutar Kabula, uključujući i posjet afganistanskog predsjednika, kao i posjete trima lokacijama unutar Afganistana.

Sigurnosna ugroza je značajna na području Regionalnog zapovjedništva Glavni grad kao i u gradu Kabulu. Najveća ugroza dolazi od bombaša samoubojica, a jedino učinkovito rješenje je pažljivo praćenje podataka o sigurnosnoj situaciji i korištenje vozila s potpunom balističkom zaštitom. Takva vozila su u nekoliko navrata spasila živote pripadnika koalicijskih partnera koji su pretrpjeli bombaške napade.

5. Namjenski organizirane snage pješništva za zaštitu snaga (TF INF)

Namjenski organizirane snage pješništva za zaštitu snaga organizirane na razini pješničkog voda koriste se u Regionalnom zapovjedništvu Sjever u Mazar-e-Sharifu za osiguranje zračne luke te ophodnju oko kampa Marmal kojim upravlja Njemačka kao vodeća nacija. Većina osoblja u osiguranju kampa iz sastava je njemačkih snaga.

Osiguranje kampa u Afganistanu podrazumijeva i ophodnju unutar dodijeljene zone radi uočavanja eventualne nazočnosti neprijateljski raspoloženih osoba. Takve ophodnje se provode u svim vremenskim uvjetima, danju i noću. Drugi dio zadaća osiguranja odnosi se na kontrolu ulaska u kamp i rad na stražarskim tornjevima oko kampa.

Vremenski i klimatski uvjeti imaju veliki utjecaj na rad djelatnika osiguranja. Ljetna temperatura često prelazi 40 stupnjeva C u hladu dok se zimi spušta daleko ispod nule. Pripadnici Namjenski organiziranih snaga pješništva imaju vrlo malo slobodnog vremena za odmor tako da kod njih nakon višemjesečnog rada često dolazi do preopterećenosti i premorenosti. Pripadnici njemačkog kontingenta rotiraju se svaka 4 mjeseca.

Pored osiguranja zračne luke i kampa pripadnici hrvatskih Namjenski organiziranih snaga pješništva provode i zadaće pratnje konvoja i šticećenih osoba.

6. Pokretni promatrački tim za vezu (MLOT)

Zadaće Pokretnog promatračkog tima za vezu su nadzor i ophodnja određenog teritorija, uspostavljanje i održavanje veze s lokalnim vođama te suradnja s lokalnom policijom. Pokretni promatrački tim za vezu i časnik za civilno-vojnu suradnju (CIMIC) djeluju u okviru provincijskog rekonstrukcijskog tima (PRT).

Od proljeća 2006. Republika Hrvatska sudjeluje s jednim MLOT-om i jednim časnikom za civilno-vojnu suradnju u litvanskom PRT-u u Regionalnom zapovjedništvu Zapad u Chagcharanu. Provincijski rekonstrukcijski timovi ustrojavaju se s ciljem rekonstrukcije, povećanja sigurnosti i pomoći ostvarenju nacionalne strategije izgradnje

države u provincijama te približavanju nacionalnih institucija tamošnjem stanovništvu i pomaganju širenja vlasti afganistanske vlade na cijelo područje Afganistana.

Djelovanje PRT-a je direktni i najvažniji doprinos NATO-a proširenju vladavine prava i legalne afganistanske vlasti. Vojno djelovanje u PRT-u je prvenstveno zamišljeno kao potpora civilnom dijelu, radi izgradnje povjerenja i sigurnosnog okružja za djelovanje. S obzirom da su PRT-ovi po svojoj strukturi, organizaciji i djelovanju prilagođeni lokalnim prilikama i okolnostima, ovo sudjelovanje je dobro iskustvo za eventualno buduće preuzimanje vodstva barem jednoga PRT-a.

Zadaće koje je izvršavao hrvatski pokretni promatrački tim za vezu u sklopu PRT-a bile su zahtjevne. Radi se o višednevnim patrolama po rijetko naseljenim područjima u kojima su cestovne komunikacije u vrlo lošem stanju i noćenjima izvan ISAF kampova.

Logistička potpora MLOT-u je zahtjevna budući da je teško predvidjeti sve potrebe za pričuvnim dijelovima za vozila koja se u teškim uvjetima eksploatacije kvare. Otežavajuća okolnost je i slaba komunikacijska povezanost Chagcharana i Kabula te sporost prijevoza roba na vojni aerodrom KAIA.

Posebnu pozornost treba posvetiti činjenici da je Chagcharan smješten na nadmorskoj visini od 2200 metara te da takav položaj karakteriziraju nepovoljni klimatski uvjeti (vruća ljeta i suhe zime s ekstremno niskim temperaturama i s dosta snježnih padalina).

Postoji i problem održavanja veze MLOT-a sa zapovjednikom nacionalnog kontingenta jer se veza temelji na satelitskom telefonu, a uspostava takve veze u zatvorenom prostoru ili vozilu teže je ostvariva. Druga mogućnost je ostvarivanje veze preko Interneta koji nije kriptično zaštićen sustav. Sva izvješća iz MLOT-a šalju se preko Interneta, a u narednom razdoblju pokušat će se uspostaviti i zaštićeni sustav izvješćivanja.

Unatoč svemu pripadnici hrvatskog MLOT-a pokazali su vrhunski profesionalizam, a njihov rad unutar PRT-a je ocijenjen najvišom ocjenom.

7. Operativni tim za mentorstvo i vezu (OMLT)

Operativni tim za mentorstvo i vezu (Operational Mentor and Liason Team) ima različite zadaće, ovisno o razini postrojbi Afganistanske nacionalne vojske (ANA) kojima je dodijeljen. Primarna mu je odgovornost osiguravanje napredne obuke u vidu upućivanja, podučavanja i uvježbavanja te mentorstva postrojbama ANA-e s ciljem uspješnog daljnjeg razvijanja njihovih postojećih sposobnosti.

Operativni tim za mentorstvo i vezu djeluje u vojarnama, pri čemu surađuje s drugim skupinama za obuku, i na terenu kada pruža potporu u planiranju i provođenju operacija Afganistanske vojske.

OMLT je smješten u Mazar-e-Sharifu u kampu Mike Spann. Njegova osnovna zadaća je rad s 3. bojnom 1. brigade 209. korpusa Afganistanske narodne armije. Mentoriranje navedene postrojbe zahtijeva zajednički odlazak na teren i boravak u okružju visokog rizika uz opasnost od oružanog napada pobunjenika te krijumčara oružja i droge.

Dva su pripadnika OMLT-a raspoređena na razinu korpusa ANA-e. Operativni mentorski tim za vezu ustrojen je od 19 instruktora i 8 vozača terenskih vozila.

Prvo izmještanje dijela OMLT-a bilo je u Meymanah u Regionalnom zapovjedništvu Zapad radi mentoriranja jedne satnije 3. bojne ANA-e. Drugo izmještanje dijela OMLT-a bilo je odlazak 10 pripadnika u Kandahar, radi nastavka mentoriranja navedene 3. bojne ANA-e koja je premještena u Kandahar.

Za vrijeme boravka i rada u Kandaharu dogodilo se jedno lakše ranjavanje pripadnika OMLT-a. U kontaktu s pobunjenicima krhotinom projektila ispaljenog iz RPG-7 lakše je ranjen u gornji dio noge skupnik Goran Špehar.

Dio OMLT-a koji je boravio i radio u Kandaharu vraćen je krajem prosinca 2006. u kamp M. Spann u Mazar-e-Sharifu.

U razdoblju od 26. studenoga do 10. prosinca dio OMLT-a je boravio i radio u njemačkom PRT-u u Kunduzu kao ispomoć koalicijskim partnerima u mentoriranju 2. bojne ANA-e.

OMLT je uspješno prošao vrednovanje od koalicijskih partnera i, uz određene objektivne nedostatke, sposoban je samostalno djelovati.

8. Mješoviti medicinski tim

Medicinski tim u kojem su liječnik i tri medicinska tehničara djeluje u sastavu kombiniranog medicinskog tima Američko-jadranske povelje u grčkoj vojnoj bolnici pri međunarodnoj zračnoj luci u Kabulu. Smješten je u kampu KAIA (Kabul Afganistan International Airport). Medicinski tim pruža hitnu medicinsku skrb i sudjeluje u evakuaciji ranjenih, a po potrebi djeluje i izvan Kabula.

Osnovna zadaća medicinskog tima je rad u prijemno-trijažnoj ambulanti na prijmu, pregledima, dijagnostici i liječenju pripadnika ISAF-a. Uz to pružaju medicinske usluge i lokalnom stanovništvu, djelatnicima veleposlanstava, pripadnicima nevladinih udruga, humanitarnih organizacija i civilima zaposlenim u kampu KAIA. Po potrebi pružaju medicinske usluge hitne medicinske pomoći i u drugim kampovima u Kabulu i bližoj okolici. Rad medicinskog tima odvija se u 24 satnim dežurstvima prema mjesečnom rasporedu.

9. Stožerno osoblje

Stožerni časnici i dočasnici rade po raznim zapovjedništvima i njihov rad u velikoj mjeri ovisi o osobnim sposobnostima. Najveći dio vremena provode u međunarodnom okruženju radeći s pripadnicima koalicijskih snaga na posebnim zadaćama.

Više pozicionirana mjesta (pukovnik, brigadir) rezervirana su uglavnom za vodeće nacije. Unatoč svemu rad pripadnika hrvatskog kontingenta je prepoznat i cijenjen u misiji ISAF te se hrvatski časnici mogu ravnopravno kandidirati za pojedina više pozicionirana mjesta.

VI. UVJETI PRIPREME I DJELOVANJA

a) Obuka i priprema

Obuka i priprema dijelova hrvatskog kontingenta provodi se u Republici Hrvatskoj i inozemstvu u suradnji s vodećim zemljama u regionalnim zapovjedništvima u kojima se raspoređuju pripadnici hrvatskog kontingenta (Njemačka i Litva).

b) Tehnički sporazumi s državama sudionicama u misiji ISAF

Radi poboljšavanja uvjeta života i djelovanja hrvatskoga kontingenta na svim lokacijama potpisani su ili su u tijeku potpisivanja memoranduma o razumijevanju i tehničkih sporazuma s ministarstvima obrane drugih država sudionica u misiji ISAF. Tako je radi djelovanja Mobilnog promatračkog tima za vezu u Changcharanu u području Regionalnog zapovjedništva Zapad potpisan u srpnju 2006. Memorandum o razumijevanju s Ministarstvom obrane Republike Litve. Radi djelovanja hrvatskih komponenti u području Regionalnog zapovjedništva Sjever potpisana je u kolovozu 2006. nota o pristupanju Memorandumu o razumijevanju o međusobnom pružanju logističke potpore između ministarstava obrane SR Njemačke, Kraljevine Švedske i Kraljevine Danske.

c) Opskrba i transport

Opskrba kontingenta u području operacija provodi se korištenjem kapaciteta zračnog prijevoza zemalja s kojima hrvatski kontingent sudjeluje u misiji ISAF. Opskrba se odnosi na pričuvne dijelove, streljivo, osnovna sredstva, odjeću i obuću.

Za pojedine zadaće unutar misije pojavljuje se potreba za dodatnim opremanjem postrojbe na terenu što se rješava u suradnji s logističkim jedinicama drugih država sudionica u misiji ISAF. Dodatno opremanje ili promjena dijela opreme ovisi o potrebi odgovora na predstojeću ugrozu odnosno ovisi o zahtjevima pojedine zadaće.

d) Kvaliteta življenja

Republika Hrvatska osigurava hrvatskom kontingentu u području misije ISAF odgovarajuće uvjete življenja koji su na razini uvjeta koje osiguravaju druge države. Medicinska skrb pripadnika hrvatskog kontingenta ostvaruje se u sklopu vojnih bolnica na temelju tehničkih sporazuma sa zemljama koje su vodeće u području regionalnih zapovjedništava. Pripadnici hrvatskog kontingenta organiziraju vlastite društvene i športske aktivnosti te sudjeluju u sličnim aktivnostima koje organiziraju drugi nacionalni kontingenti.

U misiji su svečano obilježeni blagdani Republike Hrvatske i Dan Oružanih snaga Republike Hrvatske. Svim pripadnicima koji nedjeljom nisu na dužnosti omogućena je nazočnost Svetoj misi u talijanskom kampu ili u portugalskoj kapelici u kampu Warehouse.

Od dolaska hrvatskog vojnog kapelana u kolovozu 2006. Sveta misa se održava i u hrvatskom kampu.

Nadležna tijela Republike Hrvatske organizirala su službene posjete pripadnicima hrvatskog kontingenta te je tako u studenome 2006. u posjetu pripadnicima Oružanih snaga u misiji u Afganistanu bilo hrvatsko izaslanstvo na čelu s ministrom obrane Berislavom Rončevićem, a u veljači 2007. generalni vikar Vojnog ordinarijata monsinjor Josip Šantić.

Ministar obrane Berislav Rončević sa suradnicima posjetio je Afganistan u razdoblju od 22. do 28. studenoga 2006. Tijekom boravka susreo se s predsjednikom Islamske Republike Afganistan Hamidom Karzaijem, s ministrom vanjskih poslova Afganistana dr. Rangeen Spantom, ministrom unutarnjih poslova Zarar Ahmad Mugbalom i, u odsutnosti ministra obrane Wardaka, s prvim zamjenikom ministra obrane Jusufom Nuristanijem. Osim toga susreo se i s Visokim civilnim predstavnikom NATO-a u Afganistanu, veleposlanikom Daanom Evertsom, kao i s posebnim predstavnikom Europske unije u Afganistanu, veleposlanikom Franceskom Vendrellom.

Hrvatsko izaslanstvo je posjetilo Zapovjedništvo ISAF-a i regionalna zapovjedništva ISAF-a Sjever u Mazar-e-Sharifu i Jug u Kandaharu kojom je prilikom uz susrete s hrvatskim vojnicima imalo i susrete sa zapovjednicima navedenih zapovjedništava. Na sastancima sa zapovjednicima ISAF-a doprinos hrvatskog kontingenta istaknut je kao izuzetno značajan i vrlo su pozitivno primljene najave o povećanom hrvatskom vojnom angažmanu u misiji.

U razgovoru s pripadnicima hrvatskih Oružanih snaga članovi izaslanstva upoznali su se s njihovim životom i radom kao i s iskustvima u obuci afganistanskih vojnika. U razgovorima je istaknuto da obuka afganistanskih vojnika predstavlja središnji dio međunarodnog angažmana u Afganistanu. Ministar Rončević je posjetio i posebno razgovarao s ranjenim hrvatskim vojnikom kojem je zaželio brz oporavak i povratak na dužnost.

Prilikom susreta ministra Rončevića s predsjednikom Islamske Republike Afganistan Hamidom Karzaijem predsjednik Karzai se vrlo pozitivno izrazio o angažmanu hrvatskih vojnika i civila u mirovnoj misiji u Afganistanu te se biranim riječima zahvalio ministru Rončeviću na hrvatskom doprinosu. U razgovoru o budućnosti Afganistana izraženo je zajedničko uvjerenje da afganistanske snage uz potporu međunarodne zajednice postupno trebaju preuzeti odgovornost za stanje i sigurnost u zemlji. Predsjednik Karzai je s odobravanjem primio informacije o povećanom angažmanu Republike Hrvatske u predstojećem razdoblju u Afganistanu.

VII. OCJENA USPJEŠNOSTI DJELOVANJA

Svi pripadnici hrvatskog kontingenta u misiji ISAF profesionalno su i odgovorno obavili svoje zadaće. U više navrata za svoje uspješno djelovanje dobili su posebne pohvale. Iako su neke komponente djelovale u uvjetima vrlo otežane komunikacije te uvjetima koji se odražavaju na tehničku opremu i oružje koje koriste, uspješno su obavili svoje zadaće bez ljudskih žrtava i ozljeda.

VIII. UOČENI NEDOSTACI I SMJERNICE ZA POBOLJŠANJE

Strateški prijevoz i strateški medicinski prijevoz sposobnosti su koje pripadaju u područje nacionalne odgovornosti sudionika u misiji ISAF. Nepostojanje vlastitog strateškog prijevoza rješava se međunarodnim sporazumima s oružanim snagama odnosno ministarstvima obrane drugih država koje te sposobnosti posjeduju u području operacija misije ISAF.

Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga 2006.-2015. predviđeno je razvijanje sposobnosti taktičkog transporta vlastitim snagama i sredstvima dok je planiranje i provedba strateškog transporta i razmještanja snaga planirana osloncem na kapacitete saveznika.

U ostalim područjima djelovanja hrvatski kontingent je s obzirom na svoje zadaće u okviru misije odgovarajuće opremljen, s time da se s obzirom na vlastita iskustva na terenu provode prilagođavanja i poboljšavanja opremljenosti.

Na temelju stečenog iskustva u pripremi pripadnika Oružanih snaga Republike Hrvatske za misiju posebnu pozornost treba posvetiti borbenoj obuci pojedinaca i postrojbi, stresnim uvjetima rada u misiji i specifičnim uvjetima smještaja na terenu i u kampovima.

Isto tako posebnu pozornost treba posvetiti izboru zapovjednog osoblja na svim razinama. Na atraktivnije više pozicije u misiji ISAF poželjno je poslati više časnike i dočasnike koji će onda moći pravodobnim reagiranjem upozoriti pripadnike hrvatskog kontingenta na sve novonastale situacije.

Raspršenost postrojbi po širokom prostoru Afganistana zahtijeva izuzetno spretnu i fleksibilnu logistiku. Posebnu pozornost treba posvetiti lošim prometnim uvjetima. Promet roba i ljudi na duljim relacijama obavlja se zračnim prijevozom u kojem hrvatski kontingent u potpunosti ovisi o saveznicima.

Vremenski uvjeti u pojedinim dijelovima Afganistana, posebno u zimskim mjesecima, limitirajući su čimbenik za mnoge aktivnosti. Loše prometnice i ekstremni uvjeti značajno utječu na životni vijek vozila odnosno na njihovu mogućnost održavanja u ispravnom stanju.

Zbog otežanog održavanja telekomunikacijskih veza druge nacije teže okrupnjavanju postrojbi na manje mjesta i korištenju satelitskih veza.

IX. FINANCIRANJE

Sredstva za pokriće troškova mirovne misije osigurana se u Državnom proračunu Republike Hrvatske u razdjelu Ministarstva obrane, u programu MIROVNE MISIJE A545037. Troškovi hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji u Afganistanu u razdoblju od 1. studenog 2006. do 30. lipnja 2006. iznosili su 100.095.053,44 kuna.

X. ZAKLJUČAK

U svezi sa sudjelovanjem pripadnika hrvatskog kontingenta u mirovnoj misiji u Afganistanu u razdoblju od 1. studenog 2006. do 30. lipnja 2007. može se zaključiti da su pripadnici hrvatskih Oružanih snaga dodijeljene zadaće izvršavali odgovorno i profesionalno, da su stekli značajno iskustvo i svojim djelovanjem pridonijeli ostvarivanju krajnjeg cilja misije.

Republika Hrvatska je značajno unaprijedila svoje sudjelovanje u misiji uvodeći nove namjenske organizirane snage. U provedbi zadaća sve sastavnice su u manjoj ili većoj mjeri nailazile na poteškoće koje su uz pojačane napore zapovjednika i drugih pripadnika hrvatskog kontingenta uspješno prevladane. Poteškoće su uglavnom bile uzrokovane nepotpunim poznavanjem stanja na terenu.

Pripadnici hrvatskog kontingenta učinili su pozitivne pomake u podizanju uvjeta života i rada u misiji, opremljenosti, uvođenju sustava izvješćivanja i veza, dušobrižništva i drugo.

Pripadnici hrvatskog kontingenta bili su u potpunosti posvećeni zadaći i usmjereni prema cilju održanja postignutih rezultata i ugleda hrvatskog vojnika koji je postignut dosadašnjim višegodišnjim sudjelovanjem u misiji. Značajan i visoko ocijenjen doprinos naših pripadnika u mirovnoj misiji u Afganistanu promiče ugled Oružanih snaga Republike Hrvatske kao i međunarodni položaj Republike Hrvatske.

Stečeno iskustvo iz misije ISAF i naučene lekcije doprinijet će boljoj pripremi i još boljoj obuci hrvatskih vojnika za sudjelovanje u mirovnim misijama u inozemstvu.